

EEN „PUZZLE” UIT DE XVI^{de} EEUW.

DOOR

REINIER D. VERBEEK.

Kramm beschrijft in zijn *Levens en Werken der Hollandsche en Vlaamsche kunstschilders* bij den schilder *Hendrik ten Oever* eerst het thans in het Rijksmuseum te Amsterdam aanwezige schilderstuk van dezen meester en zegt dan, dat hij in den Catalogus der verzameling van Mr. C. van Citters, van Middelburg, onder N°. 145 had gevonden: „Voor een woning ziet men een geslagt varken op een ladder, voorts eene vrouw, bij zich hebbende drie kinderen, met de blaas spelende, en ander bijwerk. Ongemeen natuurlijk en meesterlijk uitgevoerd door Ten Oever. In zijn „vervolg” hierop terugkomende, zegt hij onder het artikel J. Ten Oever: „Van dezen onvermelden kunstenaar „vond ik eene schilderij, verbeeldende de *Poort der Leidsche Academie*, waar „de Professoren, voorafgegaan door hunne Pedellen, eene promotie schijnen „te gaan verrigten en daarbij eene menigte figuren, alles goed uitgevoerd „door J. Ten Oever. De tweede schilderij, door mij aangehaald, kan, na later „inzien, wel van dezen J. Ten Oever zijn.”

Dat de schilderij met het varken op naam van den onbekenden schilder Ten Oever is gesteld, heeft waarschijnlijk zijne verklaring te vinden in de omstandigheid, dat op de kan, die de naast het geslachte varken staande boer in de hand houdt, in blauw, eene ronde versiering is aangebracht, die men voor eene *O* zou kunnen aanzien. De *O* als monogram duidende, heeft men daaraan den naam Ten Oever vastgeknoopt, en zoo aan het kind eenen vader gegeven, die waarschijnlijk nooit geleefd heeft.

Wanneer men de ronde versiering opmerkzaam met het vergrootglas bekijkt, dan blijkt ook, dat deze meer overeenkomst vertoont met twee ineengestren- gelde *C*'s. Door eenen sterken lichtstraal op de kan te laten vallen, en deze van alle zijden met het vergrootglas te bezien, vond ik bovendien, dat, in ragfijne streepjes, die zoodanig aangebracht zijn, als moesten ze de craquelures in het verglaassel van de kan voorstellen, men tegen het ronde versiersel aan kan lezen:

a. Wanneer men de schilderij recht vóór zich stelt: een gecombineerde *M* en *v*.

b. Wanneer men de schilderij op hare rechterzijde stelt: *Coxcys*.

c. Wanneer men de schilderij op hare linkerzijde stelt: het getal 73, door twee streepjes met de *M* verbonden.

Dit kan wel niet anders beteekenen dan: geschilderd door Michel van Coxcys in zijn 73ste jaar.

Dat de schilder zijnen naam op zoo verborgen wijze aangebracht heeft, vindt zijne verklaring in het behandelde onderwerp. Toen Michel van Coxcie, Coxcyen